

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Člani izhajajo vsak dan razen nedelje in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.50
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (insetate) se
plačuje od četverstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 265.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, 21. novembra 1910.

Cekoval račun 48.817.

Leto II.

H koncu sporazumne akcije v Pragi.

(Proglas čeških strank. — Vzorna edinost v češkem taboru.)

V Celju, 20. nov.

Včeraj dopoldne se je vršila seja parlamentarne komisije skupnega češkega deželnozborskega kluba, katere so se razen 3 udeležili vsi člani in sklenili sledeči proglas, katerega zaradi informacije podajemo svojim bralcem po »Nár. list.«:

»Trditve nemških poslancev, da je češki narod v posesti kakršnekoli politične pomoči, od katere bi lahko dajal koncesije, so absolutno brez vsake podlage. Naš narod nima doslej tistega stališča, katero mu gre po pravici in zakonu. Zastopniki Čehov nimajo večine niti v deželnem zboru kraljevine Češke niti v deželnem odboru iste; v kronskem svetu pa niti naš narod zastopan ni. Najvažnejša mesta v državni službi imajo na Češkem v rokah Nemci. Istotako ni češki narod v najvišjih uradih osrednje uprave zastopan v razmerju svojega števila in pomena. Dasiravno so torej pritožbe Nemcev, da jih mi prikrajujemo v njihovih pravicah, popolnoma neutemeljene, smo vendar stopili z njimi v češkem deželnem zboru v pogajanja, z najboljšo voljo in odkritosrčno željo doseči predpogoje za mirno skupno življenje obeh narodov na Češkem. Mi smo takoj v začetku sporazumnih pogajanj izrazili to dobro voljo in izjavili na več vprašanj nemških tovarišev, da smo povsod pripravljeni ustreči narodnim željam Nemcev kolikor je v naši moči, s samoobsebi umevnim predpogojem, da se bodo tudi Nemci v isti meri ozirali na naše zahteve.

Delo v ustavnem odseku je prvi čas tudi zadovoljivo napredovalo navzlic velikim težočam, katere je bilo treba korak za korakom premagati. Mi smo vkljub vsem težavam lojalno vstrajali pri svoji dobri volji in nismo niti tedaj prekinili pogajanj, ko so nemške stranke v jezikovnem vprašanju snedle svojo besedo, dasiravno so njihovi člani komisije predlogo v njenem bistvenem delu odobrili. Z velikim samozatajevanjem smo celo takrat vstrajali pri posvetovanjih, ko so se nemški poslanci uprli zak. načrtu glede manjšinskih šol, četudi so njihovi odposlanci v ožjem krogu odobrili temelje takega zakona.

Konečno se je pokazalo, da ne bode mogla niti komisija in še mnogo manj deželni zbor izgotoviti svojega dela v določenem roku. Šlo je za to, da najdemo nek izhod iz krize in za to smo se izjavili 14. t. m. v skupnem posvetovanju vseh čeških strank za permanentno komisijo, sestavljeno iz članov deželnega zbora, katera bi imela razpravljati o prepornih vprašanjih. Pri tem pa smo zahtevali — in to je bil predpogoj za pogajanja sploh — da se v deželnem gospodarstvu napravi nekoliko reda. V svojem sklepu z dne 15. nov. pa je stavila nemška zveza dež. poslancev zahteve, katere so že iz tehničnih ozirov neizpeljive. Zategadelj so

krivi edinole Nemci, da so se prekinila ta pogajanja, ki so obljubljala toliko dobrega za našo ožjo očetnjo. Dasiravno tudi sedaj nismo imeli uspehov v svojem stremeljenju po miru in redu v deželi, vendar izjavljamo, da smo brez vsakega pomisleka radi pripravljene — ako bodo tudi Nemci imeli za to dobro voljo — udeležiti se pogajanj za tako ureditev razmer na Češkem, ki bode zadovoljevala oba naroda.

K temu proglasu pa moramo z ozirom na naše politične boje, zlasti na obstrukcijo v štaj. deželnem zboru, dostaviti besede, katere je priobčil v »Union-ki« agrarni deželni poslanec Švehla. Te se glase: »Od vsega začetka je češka delegacija, reprezentirana po zvezi čeških deželnozb. poslancev, nastopala edino in enotno pri pogajanjih. Ta sloga je trajala do konca pogajanj. Je to najbolj razveseljiva točka cele akcije. To postopanje ni bilo le velike politične važnosti za minule dni, temveč je tudi važen moment za vse češko javno življenje v prihodnosti. Dasiravno so vse stranke vstrajale pri svojih načelih, so vendar tekom pogajanj z Nemci stopale roko v roki. Ne da bi se kršilo oblike posameznih strank in njihovo individualnost, se je vendar dala najti pot, ki je vodila vse češke poslance do višjih narodnih interesov. Bili so v vseh okoliščinah vedno na svojem mestu. To skupno postopanje se ni le udeleževalo temveč tudi kar najbolj izkazalo. To spoznanje pomenja možnost trdne opore za češko politiko tudi v bodočnosti in dasiravno se pogajanja niso končala z zaželjenim uspehom, imamo vendar v ravno omenjenem oziru za znanovati iza naš narod velik dobiček. Složnost v vrstah naših deželnih poslancev je povzdignila splošni politični nivo v češkem narodu in smemo gojiti veselo upanje, da bomo tudi ob drugih prilikah dosegli centralizacijo vseh narodnih sil, ne da bi to kaj škodovalo našemu narodu. Skupno postopanje čeških strank je dobro uplivalo na vso češko javnost, osobito pa na našo žurnalistiko...«

Omenili smo to zanimivo izjavo zaradi tega, da se tem lepše vidi, kako strankarsko in skupnim narodnim interesom škodljivo postopajo naši klerikanci, kateri ne poznajo odkritosrčnosti in skupnosti celo pri tako važnih vprašanjih kakor je boj Slovencev proti Nemcem v štaj. deželnem zboru in taktika slov. poslancev v tej korporaciji sploh. Raje se vežejo in delajo politiko s klerikalnimi Nemci kakor z rodniimi brati, ki predstavljajo po svoji inteligenci in svojem ugledu cvet slovenskega naroda na Sp. Štajerju.

Protestni „shod“ v Celju.

V Celju, 21. nov.

V vrtnem salonu klerikalnega hotela »pri belem volu« v Celju se je vršil včeraj s tolikim trščem napovedani protestni shod proti znanemu očitjanju nemških naciionalcev v nekem protiostrukcijskem letaku, da so slovenski kmečki fantje

»posvinjili« kmetijsko šolo v Št. Jurju ob juž. žel. Udeležba je menda najbolj presenetila sklicatelje same; zbralo se je vkljub vsiljivi agitaciji klerikalnega časopisja in neštevilnim plakatom po Celju in celi Savinski dolini komaj — najobjektivnejše štetje — 150 ljudi; med njimi drž. posl. dr. Benkovič in Verstovšek, kaplana Žgank in Cestnik, župnik Pečnik, nekaj kmetov, ki so pa prav apatično stali in sedeli po salonu, ter se jim je na prvi pogled videlo, da so bili komandirani, drugo pa so bili člani različnih mladeniških družb in čukov, večinoma fantiči, ki še niso doživeli 20 spomladi. Opazili smo celo šofarje in komaj 14, 15 let stare mlečnozobe fantiče, katere bi naj navzoči duhovniki raje izgnali v cerkev in domu, kakor pa v gostilno na političen shod. Udeležba sama je že pokazala sklicateljem, da ljudje niso verjeli njihovega obrekovanja slovenskega učiteljstva in da so prav sodili, da shod ni bil ničemu drugemu namenjen, kakor najbolj prostaškemu hujskanju proti toli zaslužnemu slov. učiteljstvu in pa jedni izmed največjih političnih lopovščin, kar se jih je doslej po zaslugi braniteljev vere in morale uprizorilo na Sp. Štajerju. Treba je posebej poudarjati in podčrtati, da se na shodu ni skoraj popolnoma nič omenjalo nemških naciionalcev, ozir. nemških učiteljev, ki so zakrivali znano netaktnost glede šentjurske kmetijske šole, temveč da se je neprikrito huskalo samo proti narodnemu učiteljstvu. Celjsko meščanstvo se shoda ni udeležilo, sploh je bilo na njem prav malo razsodnih ljudi. In vkljub temu se je drznilo govoriti v imenu vsega slovenskega naroda na Sp. Štajerju! Zanimivo je dejstvo, da sta se shoda udeležila le posl. dr. Benkovič in dr. Verstovšek; klerikalni voditelji so sami priznali s tem, da je bil povod in cilj shoda politična nepoštenost in politična laž prve vrste; za zastopanje takih zadev pa sta najbolj primerna ravno Benkovič in Verstovšek... Kajti v našem časopisju se je neoficijelno in oficijelno pojasnila cela zadeva bolj ko je bilo treba in vsak poštenjak bi moral pustiti naše učiteljstvo in našo stranko na miru in napeti ost proti nemškim naciionalcem — nota bene, če je sploh treba in okusno na take letake in očitjanja odgovarjati. Nemci so nam napravili še večje krivice in nam vrgli v obraz še večje psovke — a klerikanci se niso zganili, ker se ni dalo kovati iz njih političnega kapitala proti slov. naprednjakom. Kako slabo vest so imeli klerikalni politični lažnjivci na shodu, kaže to, da navzlic pismeni in ustmeni prošnji niso dali besede nadučitelju Brinarju, ki je prišel na shod pojasnit, kako krivico delajo slov. učiteljstvu... Otvoril je shod ob 11. uri prof. Verstovšek in predlagal samega sebe kot najprimernejšega moža za predsednika... Govoril je takoj o obstrukciji v deželnem zboru (koliko je bilo na shodu fantičev, ki so sploh razumeli, kaj je to, obstrukcija?) in napadel dr. Kukovca. (Medklici: živel dr. Kukovec!) Nato je omenil znani letak, ki ga je prisodil Lehrerbundu in zavil celo zadevo tako, da je morala biti večina zborovalcev

LISTEK.

Tast Kondelik in zet Vejvara.

17

Ceški spisal Ignát Herrmann. — Poslovenil Stanko Svetina.

VII. Pepičini darovi.

Lahne oblake, ki so plavali po prej jasnem obrazu gospe Kondelikove, so zapodile ali vsaj premagale skrb božiča, ki se je naglo bližal. In ta skrbna mati ni imela samo enih skrbij. Zdelo se ji je sedaj res, da jo bolita dve glavi — njena lastna in poleg te tudi Pepičina. Mlada gospa je porabila sedaj vsak trenotek, da je skočila k mami, in bili so dnevi, ko je prišla dvakrat. Dopoldne in po obedu, vselej, kakor hitro je odšel Vejvara iz hiše. Saj se je šlo ravno za svetonočno darilo Vejvarovo! To je bila velika, važna, imenitna stvar!

Prvi sveti večer! Prvi dar! Od jutra do večera ni mislila Pepica na nič drugega — in vendar si ni ničesar izmislila. Dnevi so potekali in mlada žena je bila kakor na trnju; ni si mogla izmisliti.

»Tak vendar svetuj, mamica!« je zaklicala Pepica obupujoče, ko je bila pri mami zaradi te zadeve že skoro desetič, in ustnice in bradica

se ji je tresla vsled nejevolje in trme, kamor se vedno razlije ženska brezmoč, ko stoji pred nalogom, katere ne more izvršiti.

»Svetuj, svetuj!« je ponavljala gospa Kondelikova. »Sama sebi komaj svetujem. Pravzaprav bi pa morala že davno vedeti, ljuba punca, kaj in kako. Poznaš Vejvaro bolje kot jaz, lahko bi uganila, kaj bi ga veselilo, česa bi bil vesel. Polno glavo imam tega — očeta, Vejvare, tebe, tete Katinke, sploh praznikov, in ti samo: svetuj. In tudi malo prepozno si se spomnila, draga Pepica! Pri-deš, ko so prazniki pred vrati. Takole pred štiri-rajstimi dnevi...«

Pepica je gledala mater brez nade in ličece se ji je zgrbilo. Moj Bog, tudi mamica jo zapušča! In komaj se je domislila, že so ji tekale solze iz oči.

»Torej bom brez daru!« je ihtela. »In Vejvara mi gotovo nekaj pripravlja in bo gledal pod drevesce, kje je kaj zanj, in potem, kjer ni nič, tam nič ni!«

»No, ne jokaj, punca«, jo je mirila gospa Kondelikova. »To bi ne bilo dobro za te. Mlade žene morajo kar najmanj jokati. Nekaj si bova vendar izmislili. Kaj pa kako lepo uro?«

»Vejvara jo že ima«, je odgovorila Pepica in si je brisala oči.

»Kako verižico?«

»Jo tudi ima, saj veš«, je odgovorila hčerka istočasno.

»Ali pa kak krasen, svilen robec?« je predlagala zopet mati.

Pepica je nabrala ustna.

»Kdo pa to vidi! Robec se nosi v žepu.«

»No, torej za vrat, Pepica — to se rabi sedaj pozimi, in vidi ga cel svet.«

Pepica ni odgovorila, toda njen pogled je pričal, da niti s tem ni zadovoljna. Slednjič je rekla:

»Najrajši bi, ko bi mogla kaj sama napraviti — to bi gotovo Frana najbolj veselilo...«

»Ali si si kaj izmislila?«

Pepica je gledala v tla.

»To je ravno, da mi ne pride na misel«, je odgovorila žalostno. »Vendar da bi bilo to kaj lepega, da se more pokazati, in tudi praktičnega, kar bi rabil. In nekaj, čemur bi se oče...«

Pepica se je vstavila.

»No, kaj oče!« je silila gospa Kondelikova hčerko, samo da ne bi pojedla njene besede, ker bi morda lahko razjasnilo temo, po kateri sta obe tavalji. »Samo govori, slednjič na kaj pridem.«

»Čemur se ne bi oče posmehoval!« je rekla Pepica. »Saj veš, kako vselej posmehljivo govori o ženskih ročnih delih. Da se ne bi potem večno delal iz naju norca...«

»Tega se ne boj, Pepica«, je mirila mati hčerko, »torej bom že uredila z očetom. Glavna stvar je, da bi vedela, kaj.«

Naglo je tlesnila gospa Kondelikova z dlani.

mnenja, da so je krivi slovenski napredni učitelji. (To omenjamo posebej, da bode vedel celi Sp. Štajer primerno ceniti politično poštenost dr. Verstovška.) Za njim je dr. Benkovič znova pogreval obstrukcijo. Iz njegovega precej konfuznega govora pribijemo le sledeče trditve: »Med slov. in nemškim učiteljstvom obstoja zveza proti klerikalnim poslancem... slovenski učitelji so zoper delitev dež. šol. sveta... slov. učitelji so zatajili svojo narodnost...« In tako naprej. G. dr. Benkoviču gre ista čast kot poštenjaku Verstovšku! Za dr. Benkovičem je prebral neki mežnar rezolucijo, naperjeno seveda proti slov. učiteljstvu. G. naduč. Brinar je prosil za besedo, a se mu je ni dalo. Neki Zajc iz Saleške doline je trdil celo umestno, da naj bo odgovor slov. mladeničev na nemško blatenje v samoizobrazbi; priporočal je svojim krščanskim tovarišem, naj se ne pretepajo in pobijajo, temveč se raje uče lepega vedenja in omike... Še dr. Verstovšek je zardel, ko je slišal ta lep nauk in se spomnil, kak posel opravlja ta dan na Koroškočvo komando v Celju... G. Brinar je ponovno zahteval besedo, ni se mu je dalo. Nato je govoril fajmošter Pečnik in pripovedoval, koliko učiteljev je že tožil; ponujal je v blagohotni pregled tudi tri častne izjave. Govoril je tako smešno, da ga je opominjal celo Verstovšek k stvarnosti... Neki kmet je nato pretakal bridke solze nad tem, da še na Štajerskem ni Slomškove zveze. Imenoval je slovenske učitelje kozle. (Benkovič in Verstovšek sta se pritrjujoče smehljala...) Neki »krščanski« mladenič Steblovnik iz Šmartnega na Paki je predrzno sumničil dr. Kukovca, da je morde imel na polit. shodu v Šmartnem ob Paki, kjer je govoril o narodnosti, Südmarkine vžigalice v žepu(!). Konečno je govoril (nekateri pravijo, da še najbolj stvarno) kaplan Žgank iz Št. Jurja ob J. Ž. o kmetijski šoli v Št. Jurju.

To je v kratkih besedah potek in vsebina večrajšnjega klerikalnega protestnega shoda v Celju. Klaverna je bila cela prireditelj in dokazala je znova, kaki poštenjaki so oni, ki se imenujejo danes »voditelji« slov. naroda na Sp. Štajerskem.

Vatikan v boju proti modernizmu.

Zadnji kongres italjanskih katolikov v Modeni na katerem so izstopili modernisti iz katoliške zveze, in ki je imel za posledico da se je razpuščila hirajoča »Opera dei Congressi«, je ostal Vatikanu v živem spominu. Sedanji kongres v Modeni ni donesel nikakih presenečenj, razun da se Vatikan ne sme zanesti na člane kongresa.

Ta katoliški kongres ima prav zanimivo zgodovino: on je najboljši dokaz, da današnja vatičanska politika že davno ni bila več popularna. Bilo je na sestanku gori omenjene »Opera dei Congressi« l. 1901, torej še za časa režima papeža Leona XIII, ko se je prvokrat pod vodstvom dona Romola Murrija slišalo nekaj o krščanski demokraciji. Tri leta pozneje na kongresu v Bolonji se je modernistiško gibanje s tako silo pojavilo, da so se pristaši stare šole morali umakniti. Ta zmaga mladih ali modernih je značila toliko, da so oni brez ozira na intransigentne elemente v Vatikanu najmilejšo njihovo točko, obnovo svetovne papeške oblasti, enostavno izbrisali iz dnevnega reda in na mesto tega zahtevali, da italjanski narod sodeluje v političnem življenju. V Vatikanu so se razjezili in zagrozili tem novotarjem. Jeden papežev »motu proprio« je zahteval od njih, da se imajo slepo pokoriti papeškim odredbam. In ko je nato grof Grosoli, voditelj takozvane krščanske demokracije, izjavil, da italjanski katoliki nimajo povoda se znebiti za davno rešena vpra-

šanja, je »Osservatore Romano«, oficijozni organ Vatikana, odgovoril Grosoliju na način, da je slednji takoj odložil vodstvo v katoliški demokraciji. Kmalu za tem je bila razpuščena »Opera dei Congressi« razven gospodarske skupine te organizacije. Protivni katoliški elementi so na to odgovorili z ustanovitvijo »Demokratske narodne lige.«

Vsled tega je moral Vatikan s svoje strani snovati organizacije. Osnovanih je pet organizacij: socijalno-popularna zveza, gospodarska zveza, volilno društvo, mladinska zveza in zveza žena. — Med tem ko je prejšnja »Opera dei Congressi« uživala pod papežem Leonom XIII. popolno avtonomijo, spada sedaj vseh 5 organizacij popolnoma pod nadzovanje, kontrolo in kompetenco Vatikana. Radi tega je torej povsem naravno, da se vse te organizacije ne bi mogel vtepti nobeden modernistiški element. Ali vkljub vsej kontroli se je to vendar zgodilo. Na tem kongresu je zmagala krščanska demokracija, ki je program obsega organizacijo proletarijata po socijalistiškem vzoru, z uredniškimi komorami, štrajki itd. Stem je Vatikan dosegel do nengodne dileme.

Katolicizem v Italiji je razkril namreč popolnoma jasno dve tendenci. Prva gre za tem, da se osnuje ena katoliška stranka, čemur se je, kakor znano, papež Pij X. vedno upiral, a druga obsega socijalno-demokratske elemente naravno pod zastavo krščanstva. Obe tendenci pa sta nasprotni političnemu papeškemu programu, ki ne samo, da neče nič slišati o ustanovitvi katoliškega centra s parlamentarnim zastopstvom ampak ki je odločen nasprotnik socijalno demokratskih struj. Vpraša se, kaj bo storil Vatikan? Ko so se pred 7 leti na zadnjem katoliškem sestanku v Bolonji pokazale slične tendence, požaril se je tedaj komaj izvoljeni papež Pij X., da razpusti katoliške organizacije in da zabrani do daljne odredbe vsak kongres. A sedaj se bo papež moral odločiti, ali da se prilagodi demokratskim tendencam ali da jih zatre. A potem bi stal Vatikan pred notranjim konfliktom.

Politična kronika.

Poljaki o bodočem državnoborskem zasedanju. V krogih poljskih državnih poslancev se zatrjuje, da bo mogoče v državnem zboru podaljšanje poslovniskega provizorija vsaj za eno leto ahko doseči in da bodo tudi vladne predloge, zlasti glede bančnega vprašanja, ugodno sprejete. Le glede vprašanja italjanske pravne fakultete so si tudi Poljaki na nejasnem. Odvisno je seveda to vprašanje od stališča, ki ga bodo zavzemali Jogo-slovani glede tega vprašanja ter od postopanja v proračunskem odseku. Poljaki so mnenja, da bo za načelnika tega odseka, opet izvoljen baron Chiari, ki je kakor znano meseca julija od tega mesta odstopil. Razmerje strank do vlade bo ostalo po naziranju Poljakov enako, kakor poleti. Zadnja izjava Poljakov je važna z ozirom na dejstvo, ker so bile v zadnjem času razširjene vesti, da bodo še celo Poljaki nastopili z malo kritiko proti ministrskemu predsedniku baronu Bienerthu. Pred zasedanjem državnega zbora se Poljaki snidejo na Dunaju tudi k seji, v kateri bo padla odločitev,

ali naj se Poljaki še nadalje pogajajo z Rusini glede gališke deželnozborske volilne reforme, ali ne.

Delegacije se snidejo še letos. Gotovo dejstvo je, da se delegacije letos še snidejo, ali 19. najbrže pa 28. decembra k dvadnevnomu zasedanju, da rešijo kratek računski provizorij. Tega delegacijskega zasedanja pa se udeležijo že nanovo izvoljeni delegati, katerih volitev se vrši, kakor znan, 25. tm.

Češki deželni zbor ni odgođen. Odločitev, ali bo češki deželni zbor odgođen ali zaključen ali ne, je padla včeraj. Gotovo je, da deželni zbor ne bo odgođen. Čehi in Nemci upajo, da se bodo spravna pogajanja čez kakih 14 dni zopet začela in da bo do novega leta dosežen vsaj delni rezultat.

Štajerske novice.

Martin Krpan je bil včeraj na našem odru zopet dobrodošel gost. Privabil je toliko občinstva, da je bila dvorana nabito polna, posebno okoličani so se udeležili predstave v častnem številu. Diletantske naše predstave je težko kritizirati, kajti ljudske igre pisane v Govekarjevem žargonu, nudijo le malo ali nič umetniškega užitka, ker se Govekar lovi le za trenutnimi, včasih jako brutalnimi efekti. Tudi ne gre pisati kritike zavoljo tega, ker sta trud in požrtvovalnost naših igralcev že vnaprej vsake pohvale vredna, a omalovaževati dobro voljo bi pomenilo tajiti začetek zanimanja za dramsko umetnost in ovreči staro pravilo, da iz malega raste veliko. Tudi sinočnja predstava se mora presojati s tega stališča, čeprav gre vse nedostatke pripisati na račun dramaturga Govekarja, ne naših igralcev. Najboljši izmed vseh je bil gotovo Martin Krpan v osebi g. Rafka Salmiča. Njegov temperament je držal vse pokonci; njegova simpatična postava, njegov glas in naravne kretnje so nam ustvarile živega, pravega, nepatvorenega slovenskega junaka, ki ne pride v zadrego niti pred samim ljudomilim cesarjem Janezom. Le kadar se gre za njegovo srčno zadevo, ga prevzame plahost junaka, to nijanso v značaju nam je odigral g. Salmič mojstrsko. Njegova ljubica Nežika (gdč. Sernečeva) je kazala z naivnostjo slovenskega dekleta solnčno, vaško ljubezen, ki se nam objavi, ne v elementarnem izbruhu velike, strastne ljubezni, ampak v nežnem in globokem čutu, da človek že v naprej ve, to bo zvestoba, to bo sreča. Mati Krpanica (gdč. Marta Hrašovčeva) je bila kljub svoji mladosti zelo skrbna in vestna, ter je v svoji ulogi podala dober kontrast žalostni cesarici (gospa dr. Karlovškova). Cesar Janez (g. Miloš Štibler) je sedel prav ležerno na svojem tronu in njegova bizantinska krona ni trpela na ugledu. Izmed tipičnih ministrov je bil menda najboljši »ministrant« za bogočastje in na-uk (g. dr. Koderman) le o njegovi trdovratnosti, da bi nam ne dal univerze, se nismo mogli prepričati. Princ Andrej (g. Mravljak) in njegov prijatelj Vladimir (g. dr. Kalan), sta prijetno soglašala; Andrej je bil včasih premalo, včasih preveč patetičen, reformator Vladimir pa nas je s svojim zanosom vendarle nekoliko navdušil za — mladine. Lepa cesarjeva hči (gdč. Kalanova) in vse ostale ženske uloge niso nič zastajale za glavnimi, izmed moških so bile vse povprečno v dobrih rokah. Brdavs (g. Rebek) se je čisto orijentalno raztogotil, njegov pobočnik (g. dr. Hrašovec junior) in pa duhovnik (g. Prekorshek) sta prav neprisiljeno odigrala svoji ulogi. Moški kvartet tihotapcev je bil pri »Slanci« nekoliko preboječ, druga pesmica je bila očarujoča. — Naša godba, prvič pod svojim novim kapelnikom g. Seifertom, je hvaljevredno morila dolgčas med posameznimi dejanji. Je nekaj prav dobrih talentov na našem odru, le žal, da se ne morejo bolje

»Že vem, dete! Ali se spominjaš, kaj je svetoval oče, ko si pripravljala Franu album za svatbo? Zajca, Pepica, lepega zajca!«

»Zajca?« je pogledala Pepica presenečena.

»Da, zajca, dete. To je stvar, ki si je človek ne kupi sam, toda ko jo dobi, ga veseli. Razume se, da ne navadnega zajca, ki se deva pod posteljo. Krasnega, umetno izrezljanega, z visokim okvirjem kakor naslanjačem, in v tem okvirju zavesa z ročnim vezenjem. Tak zajec lahko stoji v vsaki sobi — to je dekoracijsko, kakor se pravi in obenem praktično. Človeku se ni treba pripogibati, udobno se vpra, sezuje čevlje igraje. Praktična stvar in paradna! Izdelanega zajca dobiš pri gospodu Kaši v Spaleni ulici ali pri gospodu Sobotki, in vezenje napraviš sama. Greš k gospodični Vagnerovi, in ta ti nariše vzorec in nasvetuje barve. Ako boš pridno delala, bo čez tri dni že gotovo — poglej, kak lep dar!«

»Ali misliš, mamica, da to pristaja? Od mlade žene mlademu možu?« je vprašala Pepica še vedno nezaupljivo.

»Kaj da ne bi pristajalo«, je zaklicala gospa Kondelikova. »Kar je napravljeno z ljubezni, vse pristaja, in kar je od drage žene, vse veseli. Ostani pri zajcu, poslušaj me!«

Pepica je še vedno premišljala, toda slednjič se je odločila in soglašala z mamico za dar, ki se ji je v začetku zdel tako čuden.

»Vejvara bi bil torej prekrbljen, mamica«, je

rekla zadovoljno, »toda ostane še oče. Kaj pa očetu?«

In kakor bi se sama vstavila pri tem, kar ji je prišlo na misel, je dodala bojazljivo in bolj tiho:

»Kaj ko bi mu vezla — šlake?«

»Šlake?« je ponovila gospa Kondelikova, kakor bi premišljevala. In naglo ji je nekaj šinilo v glavo. »Moj Bog, punca, šlake? Počakaš, saj —«

Ni dokončala. Hitela je k škrinji, kjer je bilo perilo, odprla jo je, pripognila se in marljivo iskala v spodnjem predalu.

»I no, seveda!« je zaklicala veselo. »Tu so. Vidiš, brez dela jih imaš!«

Gospa Kondelikova se je dvignila s predmetom, ki je bil zavrt v kos starega platna. Odvila je ovitek in je mahnila po zraku pred Pepico z dvema kosoma pestre veznine.

»Prav nič dela nimaš, punca! Tukaj so šlake, ki si jih dala predlanskim očetu za božično darilo.«

»Za božjo voljo!« se je začudila Pepica. »Da so se tako ohranile?«

»I«, je rekla mati, »sama ne vem, kako se je to zgodilo. Skratka, nismo jih dali čevljarju. Oče je trgal svoje stare — potem pa se je nekako pozabilo. Sedaj jih damo izdelati — in prezent za očeta je tu.«

»Toda kaj pa oče?« se je vstavila Pepica. »Saj jih pozna.«

»I, ne pozna jih ne, in tudi ne spomni se, bodi

brez skrbi. Čisto nove bodo in na vzorec je oče že davno pozabil. Prosim te, gospodje imajo čisto drugačne skrbi. No, ali te ne veseli to?

»I no, mamica«, je odgovorila Pepica, »vendar se mi zdi, da se ne sme ena in ista stvar dvakrat dajati. Toda če misliš —«

Gospej se niti vredno ni zdelo, da bi zavrnila hčerkin dvom.

»Tu jih vzemi in pojdi takoj k očetovemu čevljarju. Do nedelje naj bodo gotove. Poglej, kako sva to lepo uredili. In ne pozabi, da jih mora čevljar poslati tebi.«

Ko je Pepica odhajala, je bilo njeno obličje jasno. Precejšnje skrbi se je otresla. Ima dar za možička in za očeta — za očeta, kakor bi ga našla. In za mamico tudi, gotovo bo vesela.

Seveda, te očetove šlake ji niso šle iz glave. Toda če mamica misli...!

Nasproti temu pa je sedaj vsa vesela mislila na zajca, ki ga pokloni Vejvari. Mamica ima prav. To bo izvrstna stvar. In veselila se je, s kako sveto pobožnostjo bo vezla njegovo zaveso. Rože morajo biti na njej, krasne, ognjene in pod njimi Vejvarov monogram. To ne sme biti brez monograma. Premišljala je samo, ali naj napravi tudi letnico. V svojih pismih je navadno pozabila na letnico, toda na darovih je važna, je menila.

(Dalje sledi.)

razviti. Pa upajmo, da pridejo boljši časi, ko se bo preselila naša Thalija iz »Narodnega doma« v danes še nemško mestno gledališče! N.

Zaplenjeno!

Te dni se je dogodil slučaj, da je slovenska stranka pri okrožnem sodišču vprašala avskultanta dr. Mer..., na katerega odvetnika se naj obrne, ker potrebuje zastopnika v neki pravdi. Ta gospod ji je napisal imena nekaterih in sicer samo nemških odvetnikov. Vsaj na zunaj bi sodniki morali pokazati svojo nepristranost. Dolžnost njegova je bila, da bi bil to strankino željo odklonil češ, naj si sama izbere zastopnika, katerega hoče, ali pa da bi ji bil vsaj zapisal vsa imena in sicer tudi imena slovenskih odvetnikov. Gospodje zapomnite si, da tudi na ta način ne boste rešili nemštva! Slovenski odvetniki bodo menda tudi brez vaše podpore, katere od vas itak v nobenem obziru nimajo, izhajali.

Društvo za varstvo in oskrbovanje otrok za celjski okraj se je ustanovilo pred dvema letoma. Njegov namen je, da ščiti bedno, zapuščeno in osirotelo deco in ono mladino, katera je v vzgoji zanemarjena ali v nevarnosti, da se zanemari. Mnogo tožb se čuje o izprijenosti mladine, glasneje in glasneje se kliče na pomoč. Veliko otrok živi brez nadzorstva in tako se dogaja, da začenjajo taki otroci izostajati iz šole, se potepajo, se izpridijo in vzrastejo v sramoto, nadlogo in škodo sebi, svojemu in celi človeški družbi. Naše društvo je doseglo svoj namen s tem, da je spravljal tako deco in mladino v pripravne zavode, v družine, v učna mesta ali v službe. Umevno je, da je naše delo združeno z velikimi stroški. Žal, da se je dosedaj naša javnost le malo brigala za naše prekornostno društvo. Zlasti se obračamo s prošnjo na naše zaupnike, da pospešijo društveni namen s tem, da pridobijo v svojem okraju člane in dobrotnike in posredujejo pri občinah, posojilnicah in posameznikih glede podpore. Da bi se naše započeto delo res ne ustavilo, temveč da bi se to človekoljubno delo nadaljevalo ponavljamo našo prošnjo. Vsak najmanjši dar sprejememo radostno in hvaležno.

Mutast agent. Pred nekaj dnevi je Celjane nadlegoval nek agent, ki se je izdal za mutastega. Tako je 18. t. m. predpoldne krošnjari čifut Mozes Epstein, rojen 1874 na Ogrskem, s svinčniki, peresi in parfumerijsko drobnjavo po hotelih in privatnih hišah ter kazal vizitko, na kateri je stalo sledeče: »Govoriti ne znam! Prosim spoštovano občinstvo, da mi blagovoli za solidne cene kaj odkupiti, ker na ta način moram preživljati družino. Molodari se hvaležno odklonijo«. Trgovcu Karbenca se je takoj zdelo, da agent simulira mutavost in ga je naznanil policiji. Policija je agenta aretirala; ko je ta videl, da je stvar resna, je takoj dobil zopet svoj glas in govor. Iz legitimacije se je posnelo, da je Epstein zastopnik neke dunajske židovske tvrdke. Epsteina so že izročili tukajšnji okrajni sodniji.

Cecilijin praznik obhaja jutri tukajšnja orgljarska šola in cerkveni pevci, oziroma lavantinski organisti. Ob pol 11. uri se bo pela maša z orkestrom in orglami od slavnoznane komponista Augusta Weidricha. Ob 1. uri imajo organisti občni zbor pri »belem volu« in ob 3. uri popoldne ogled orjaških orgel na Tcharjih, katere je izdelala tovarna Naraksva v Žalcu, kakor smo že v tem listu večkrat poročali.

Prepir s krvavim izidom. Iz Št. Ilja se poroča: Posestnik Simonič iz Štrihovca je dal posekati na meji svojega posestva nekaj dreves. Njegov sosed je nato naročil svojemu viničarju, da tudi on poseka drevesa na meji. Viničar in njegov sin sta se podala takoj na delo; a Simonič se je temu močno zoperstavil in trdil, da so drevesa njegova. Vsled tega je prišlo do prepira in nazadnje do pretepa. Viničarja sta namreč napadla Simoniča s sekirami in motikami in mu zadala več težkih poškodb na čelu in rokah. Simoniča so morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Iz Ljubnega. Pri nas smo veliki narodnjaki, saj imamo veteransko društvo z nemškimi poveljem. Kaj ne? Drugod jim pravijo nemški utarji. Načelnik veteranskega društva Podpečan je zadnji čas začel izdelovati pokalice in sifon. Morda bodo oboje pili veteranci na Ljubnem, ki imajo brite narodne želodce.

Od porotne sodnije v Mariboru. Zadnje letošnje porotno zasedanje v Mariboru se začne 28. tm. Pred poroto pridejo sledeči slučaji: 28. nov. Alojz Kežman radi posilstva in Jožef Polajžer radi rop, predseduje Perko, predsednik okrožne sodnije; 29. nov.: Jožef Jakolič radi uboja; predseduje deželno sodni nadsvetnik Voušek; 30. nov.: Karl Rabitsch in August Aistrich radi žaljenja časti po § 487, 488 in 491 k. z.; predseduje Morocutti; 2. decembra: Borgnolutti radi uboja; predsednik dr. Fraidl; 3. dec.: Anton Kaučič radi uboja; predsednik Voušek.

Regulacija Pesnice. Štajerski deželni stavbni urad je izdal projekt za regulacijo Pesnice, ki bi se naj v kratkem izpeljal. Proga za regulacijo leži v občinah gornja Kungota in Gradiška, začenja se pri iztoku svičinskega potoka, končuje se pa pri dolgopoljskem mostu in ima dolžino 2813 m. — Okrajno glavarstvo Maribor je določilo komisijski ogled na 5. in 6. decembra.

Nepoboljšljiv tat. Hlapec Anton Jenšenak iz Velike Lepoglave pri Konjicah, ki je že bil večkrat radi tatvine kaznovan, je pred kratkim zopet ukradel svojemu prijatelju Karlu Fuhrmanu iz Velike Lipoglave iz Kovčeka 300 kron prihranjenega denarja, in je na to zbežal. Sodnija ga zasleduje s tiralnico.

Požigalec na delu. Dne 15. t. m. proti večeru je izbruhnil ogenj v hiši zakonskih Alojza in Marije Dernač v Arnoviseli pri Brežicah, ki je v kratkem času hišno poslopje popolnoma vpepelil. Gotovo je, da je nekdo iz hudobnosti zažgal. Željarja se ob času ognja nista nahajala doma. Nesreča je tem večja, ker nista bila zavarovana in ker jima je zgorela vsa zaloga za zimo.

Tatvina. Posestnici Mariji Murkovič iz Cezanjevca pri Ljutomeru je bila v noči od 10. na 11. t. m. ukradena telica v vrednosti 360 kron. Tatvine sumljive sta posestnici Marija Pučko in in Terezija Brenholc iz Polensaka, ki sta že aretirani.

Nesreča vsled nepazljivosti. Delavec v kurilnici Jernej Pertolič iz Pongerc je šel po noči iz Pragerskega proti Šternthalu ob železniški progi. Pri Pongercih je hotel prekoračiti progo; pri tem ga je zgrabil stroj poštnega vlaka ki prihaja ob pol deveti uri iz Pragerskega in ga vrgel v stran, da si je zlomil desno nogo. Po njegovi izpovedbi vsled megle ni videl vlaka; tudi slišal ga ni. Ograja ob progi ni bila zaprta, torej bo odgovornost zadela železniškega čuvaja, ki je pozabil zapreti ograjo.

Lovska sreča. Pri Sv. Ani na Krempergu je medicinec g. Steinfelzer ustrelil popolnoma belo veverico z rudečimi očmi, takozvani albino, sedaj upa še dobiti popolnoma črno veverico, ki je zelo redka prikazen. Kmet Družović iz Senarske je ustrelil en dan 3 vidre.

Rumunski dezertir. Pri okrajni sodniji v Ptuj se nahaja pod ključem nek 21 letni zanemarjeni mož, ki se po lastnih izpovedbah imenuje Chirila György iz Rumunije. Govori le rumunski, razume tudi nekaj madžarski. Na ptujsko sodnijo je bil pripeljan iz Ptujске gore, kjer so ga prijeli tamošnji orožniki. S pomočjo sodnijskega tolmača se je dognalo, da je Chirila v Eledu pri Velikem Varadinu bil potrjen za vojaško službo. Vsled tega se sumi, da je György dezertiral od kakega ogrskega polka.

Druge slov. dežele.

Poučni tečaj za obrtno-zadružne funkcionarje v Ljubljani. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko priredi dne 21., 22. in 23. novembra t. l. v Ljubljani poučni tečaj za zadružne funkcionarje. Namen tega tečaja je, dati osebam, ki imajo v obrtnih združenjih kot odborniki ali pa tudi kot zadružni uradniki poverjeno skrb za opravljanje zadružnih poslov, priliko, da se seznanijo поближе z določili onih zakonov, katere najčesteje potrebujejo. Tečaj je pri nas prvi svoje vrste in gotovo n-treža resnični potrebi, kajti obrtnih združenj štejemo danes na Kranjskem že nad 70. Tečaj bo trajal tri dni in se je zanj prijavilo nad 20 udeležnikov, od katerih so pretežna večina zadružni načelniki in odborniki.

Tečaj bo obsegal 21 učnih ur in se bo predavalo o sledečih predmetih: Poslovanje obrtnih združenj, predava g. Engelbert Franchetti (5 ur); obrtni red, predava g. dr. H. Blodig (7 ur); obrtno pospeševanje, predava zbornični tajnik g. dr. Viktor Murnik (2 uri); izobrazba obrtnega naraščaja predava ravnatelj c. kr. umetno-obrtno strokovne šole g. Ivan Šubic (3 ure); bolniško zavarovanje, neugodno zavarovanje, gospodarska prizadevanja obrtnih združenj, predava zbornični tajnik g. dr. Fran Windischer (4 ure).

Podružnica »Ljubljanske kreditne banke« v Gorici. V predstojništvo te podružnice, ki se je 16. t. m. otvorila, so izvoljeni: odvetnik in dež. posl. dr. Al. Franko, ter trgovca Fr. Kavčič in Josip Medved.

Zanimiva obravnava se je vršila te dni pri c. kr. okrajni sodniji v Vipavi. Vsled ovadbe šturškega župnika Kromarja so bili obtoženi dr. Mandić, strokovni tajnik Ekar, ter tovariši Bratina, Novak in Vodnjak, da so razbili znani shod »Kmetske zveze« v Šturjah pri Ajdovščini. Na omenjenem shodu bi bila imela poročati drž. posl. dr. Žitnik in dež. poslanec Perharc. Ker se je pa izkazalo, da je shod razbil župnik Kromar, ker ni hotel dopustiti, da bi se volilo predsedstvo, so bili vsi obtoženci oproščeni in župnik Kromar je doživel velikansko blamažo.

Furlanska gospodarska razstava. V soboto je bila v Ronjanu otvorjena prva gospodarska razstava zveze furlanskih gospodarskih združenj v navzočnosti tržaškega namestnika princa Hohenlohe.

Novo italijansko banko v Trstu hočejo ustanoviti italijanski kapitalisti na mesto likvidirane »Banca popolare«. Predsednikom pripravljalega odbora je bil izvoljen dr. Edvard Gasser, torej gotovo pristen — Italijan.

Poskušan uboj na svaku. — Dne 15. t. m. so popivali v neki gostilni v Moškanjcih pri Ptuj posestnik Alojz Trunk in njegova dva svaka Franc in Alojz Rižner, pos. sinova. Ko se je ob 11. uri ponoči podal Trunk domov, sta ga svaka že pričakala pred vrati ter ga napadla z ročicami. Udrihala sta po njem z vso silo in bi ga bila gotovo ubila, če bi ne prišla še pravočasno žena Trunkova na pomoč. Po izpovedbi težko ranjenega Trunka so se vsaki čisto mirno razšli; pač pa sta napadalca hotela Trunka ubiti, da bi se polastila njegovega imetja.

Dnevna kronika.

v Slavko Aranitzky, šef justičnega oddelka v hrvatski vladi, znani aranžer srbskega veleizdajniškega pocesa, je umirovljen. Uprava tega oddelka je izročena Miroslavu Broschanu.

v Tolstoj in ruska cerkev. Kako se poroča iz Petrograda, je ruski ministrski predsednik Stolypin interveniral pri sv. Sinodu, da prekliče Tolstojev izločitev iz ruske cerkve. Stolypin se namreč boji, da bi v slučaju Tolstojeve smrti, če bi mu ruska cerkev odklonila cerkveni pogreb, prišlo do velikih nemirov. Z vprašanjem se je tudi že bavil ruski ministrski svet.

v Iz bosanskega sabora. V sobotni seji bosanskega sabora je vlada odgovarjala na razne sabsorske vprašanja, ki so bili sprejeti in sklenjeni v prejšnjem sabsorskem zasedanju. Pred vsem je odobrila sklep, da naj se ustanavljajo v Bosni prosti kurzi za analfabete. Vlada je dalje izjavila, da ne more dovoliti, da bi se črtale za knezoškofijske zavode v proračunu sprejete postavke. Izjavila je dalje tudi, da bode skrbela za zboljšanje materialnega položaja višje duhovščine. Zahtevo bosanskega sabora, naj vpraša vlada pri imenovanju visokih dostojanstvenikov tudi sabor za njegovo mnenje, je vlada odklonila. Ravno tako je tudi odklonila zahtevo sabora, da naj se odpravijo okrožna oblastva. Bosanski sabor teh vladnih odgovorov ni hotelo in jih tudi ni sprejel na znanje. Zveč se je jako živahna debata o vprašanju, ali naj dobivajo virilisti v saboru dijete ali ne. Predlog, naj se tudi virilistom priznajo dijete, je bil s hrvaškimi in srbskimi glasovi odklonjen.

v Za 50 milijonov carine zamolčali. Vlada v New Yorku nastopa z najstrožimi sredstvi zoper uvozno trgovino Brucker in Comp. Trdka je zamolčala carine v znesku 50 milijonov. Celá vrsta francoskih tovarov je zaplenjena v to afero, ki je v zadnjem času ena največjih in najdržnejših golufij.

v Magistratni tajnik moril c. V Berlinu pred d-žnim sodiščem se je vršila razprava zaradi ločitve zakona magistratnega sekretarja Bormanna iz Spandana in njegove žene. Izid obravnave je bil ta, da se je sodišče prepričalo, da je magistratni sekretar edino sam kriv ločitve. Na stopnišču pa je počakal Bormann svojo ženo in jo dvakrat ustrelil iz revolverja v hrbe. Žena je bila takoj mrtva. Morilec pa so aretirali, a le s težavo se je umaknil ljudski razdraženosti.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

L. N. Tolstoj umrl.

Zadnje ure.

Astapovo, 20. nov. Ob 1. uri 40 min. zjutraj je imel Tolstoj nov napad iste vrste kakor včeraj. Njegovo stanje je nevarno. Po napadu je Tolstoj zadremal. Cela rodbina je zbrana ob bolniški postelji.

Astapovo, 20. nov. (Ob 3. uri 26 min. zjutraj.) Grofu Tolstoj so vbrizgnili morfij, na kar je zaspal.

Astapovo, 20. nov. (Ob 5. uri zjutraj) Srce le zelo slabo deluje. Stanje grofa Tolstaja je zelo nevarno.

Astapovo, 20. nov. (Ob 5. uri 50 min. zj.) Grofico Tolstoj so poklicali k smrtni postelji bolnikov, vendar pa je ni več spoznal, dasi jo je gledal.

Astapovo, 20. nov. Grof L. N. Tolstoj je ob 6. uri 5 minut zjutraj umrl, ne da bi prišel še prej k zavesti.

Petrograd, 21. nov. Le s posebnim trudom se je posrečilo zdravnikom ohraniti Tolstega živga do nedelje zjutraj. V soboto je začelo delovati srce tako slabo, da je že vsakdo pričakoval smrti. Včeraj ob 4. uri zjutraj je bilo srce že čisto slabo; zdravniki so ga skušali oživiti, kar pa ni hotelo več iti od rok. Od 5. ure je delovanje srca vedno bolj pojemalo in ob 6. uri je Tolstoj umrl, ne da bi se prej zavedel.

Astapovo, 21. nov. Ob 6. uri 5 min. zjutraj je nekdo naznanil jokaje na kolodvoru, da je grof Tolstoj mrtev. Novica je pretresla vse navzoče; vzeli so kape z glave in izkazali s tem velikemu mrtvecu svoje spoštovanje.

Zadnje besede pesnikove?

Astapovo, 20. nov. „Petrogr. brzoj. agentura“ poroča: Zadnje razumljive besede pesnikove so bile: „Nad milijoni ljudi...“, dalje se ga ni več moglo umeti. Ko se je mrliča unilo, so ga oblekli v značilno rusko obleko: kratko jopo in hlače za škornje.

Pogreb.

Astapovo, 20. nov. Truplo Tolstega bodo odpeljali jutri ob 3. pop. v Jasnajo Poljano. Name-ravane črne maše ni bilo.

Astapovo, 20. nov. V torek ob 6. uri 17 m dospe truplo Tolstega na postajo Sasjeka, odkoder se bode še isti dan prepeljalo v Jasnajo Poljano in pokopalo. Zasebnikom in fotografom se je dovolilo fotografirati umrlega.

Astapovo, 20. nov. Jutri bo kipar Günzburg posnel mrtvaško masko Tolstega.

Astapovo, 20. nov. Tolstoj je bojda izrazil željo, da se ga pokoplje v Jasnaji Poljani na tistem hričku, kjer se je v svoji mladosti najraje igral. Tolstega prijatelji so nasvetovali, naj se proglasi hiša, v kateri je Tolsti na postaji Astapovo umrl, za rusko narodno posest.

Astapovo, 20. nov. Tolstoj je izrazil željo, naj se ga pokoplje brez vsakega ceremonijela in brez cvetic. Njegovi sorodniki pa izjavljajo, da ne bodo nikomur branili častiti kakorkoli spomin pokojnikov.

Konflikt s pravoslavno cerkvo zaradi pogreba.

Astapovo, 20. nov. Kaluški škof Parfeni se je po smrti Tolstega, katerega ni mogel sprijazniti s cerkvijo, odpeljal.

Petrograd, 20. nov. „Petrogr. brzoj. agentura“ javlja, da je Tolstoj umrl brez kesa, to se pravi, da se ni sporazumel s pravoslavno cerkvijo. Odvisno je od cerkvenih oblasti, ali se mu dovoli cerkveni pogreb ali ne.

Petrograd, 20. nov. Oblasti ne bodo mrtvaških in spominskih svečanosti za Tolstim v nobenem oziru ovirale, ako ne bodo imele političnega značaja. Med kmeti in dijaki vlada veliko razburjenje, ker sveti sinod še vedno ni dal dovoljenja za cerkveni pogreb. Tudi se ne čitajo črne maše.

Petrograd, 21. nov. Takoj o smrti Tolstega je bila klicana seja svetega sinoda. Pravi se, da je prepovedan cerkveni pogreb Tolstega, ker je zavrnil pred smrtjo cerkvene blagoslove.

Petrograd, 21. nov. »Ruskoje Slovo« poroča, da so dobili sorodniki in prijatelji Tolstega obvestilo, da je sveti sinod na pritisk vlade, katere se boji dijaških in delavskih nemirov, dovolil cerkveni pogreb Tolstega. Vsled tega se bodo tudi še vršile doslej odpovedane črne maše.

UTIS NOVICE O SMRTI TOLSTEGA. SOŽALNE IZJAVE.

Astapovo, 20. nov. Dohod v sobo, kjer je umrl in leži grof Tolstoj, je vsakomur dovoljen. Mrtvec kaže še po smrti trd in strog izraz na licu v znamenje, koliko je zadnje dni duševno pretrpel in da se ni sporazumel s svojo ženo in rodbino ter mirno umrl.

Astapovo, 20. nov. Tekom današnjega dneva je došlo k mrliču na tisoče in tisoče ljudi, zlasti iz sosednjih vasi. Tudi šolarje se je pustilo k mrtvaškemu odru, kateri stoji v sobi, vsi okrašeni s smrečjem. V Astapovo je došel tudi guverner.

Petrograd, 21. nov. V znamenje narodne žalosti nad smrtjo Tolstega ni bilo sinoči v nobenem gledališču predstave.

Petrograd, 21. novembra. Mnogoštevilni zasebniki in odposlanci različnih društev ter korporacij so se odpravili v Jasnajo Poljano k pogrebu.

Petrograd, 21. nov. Veliki knez Nikolaj je poslal grofici Tolsti globoko občuteno sožalno izjavo.

OPOROKA GROFA TOLSTEGA.

Varšava, 21. nov. Grof Tolstoj je pred kratkim izpremenil svojo oporoko, ter določil testamentarično, da naj vsa njegova dela pripadejo ruskemu narodu. Veliko vsoto je zapustil grof Tolstoj tudi sekci duhoborcev. Zdravniki povdarjajo, da je neposredni vzrok Tolstojev smrti prehlajenje, ki si ga je nakopal vsled tega, da je tako zgodaj z doma pobegnil, ter se potem medpotoma prehladil. Akoravno je grof Tolstoj takoj po svojem begu obolel, je vendar hotel nadaljevati svojo pot v puščino. Le na dolgotrajno pregovarjanje zdravnika dr. Makoveckega, se je grof Tolstoj odločil, da sta ostala v Astapovu.

SKUPNI MINISTERSKI SVET.

Dunaj, 20. nov. Danes se je pod predsedstvom grofa Aehrenthala vršil skupni ministerski svet. Sprejel se je proračun za l. 1911. Za delegacije se je določilo le kratko zasedanje med božičem in novim letom. Meritorna posvetovanja delegacij se prično januarja 1911.

IZ ČEŠKIH POLITIČNIH KROGOV.

Praga, 20. nov. V včerajšnjem zborovanju so sklenili poslanci češke narodno - socijalne in državnoopravno-napredne struje ustanoviti skupni državnozborni klub v svrhu skupne opozicije.

PREPOVEDANA JAVNA PREDAVANJA.

Trst, 20. nov. Ker so se javna predavanja tržaške »ljudske univerze« izrabljala za politično agitacijo, je namestnika nadaljna predavanja z včerajšnjim dnevom prepovedala.

LJUBEZENSKA ŽALOIGRA.

Petrograd, 20. nov. Minolo noč se je zgodil v tukajšnjem akvarin-varijetétju senzacien dogodek. V neko ložo se je podal mlad, elegantno oblečen par, ter si pustil servirati šampanjca in sadje. Čez nekaj časa sta se oba umaknila v notranjost lože, in nedolgo potem sta počila dva strela. Policija je vdrila v ložo in našla oba s prestreljenimi senci. Ona je bila 19 letna hči veletržca Kropina, on pa sin veletržca Bobškova. Šla sta skupno v smrt, ker so se stariši upirali njuni zvezi.

OBRTNIŠKI SHOD V CELOVCU.

Celovec, 20. nov. Danes se je vršil tu mnogo-

brojno obiskani shod rokodelcev iz cele Koroške. Sprejela se je rezolucija, v kateri se odločno protestira proti od soc. demokratov v drž. zboru zahtevanemu skrajšanju maksimalnega delovnega časa. Zborovalci zahtevajo od meščanskih poslancev, naj se zavzamejo za obrtništvo.

IZ PORTUGALSKE.

Lizbona, 20. nov. Minister vnanih zadev Machado je odredil, da se spremeni portugalski hospic Sv. Antonina v Rimu v internat za portugalske državljane, ki se v Rimu posvečajo študiju različnih umetniških panog.

Lizbona, 20. nov. Ministerski svet je končno sklenil, da ima veljati zeleno-rudeče kot državna barva in se bo 1. decembra slovesno razvila nova zastava.

Po svetu.

Poštna hranilnica v Bosni in Hercegovini bo začela s svojim delovanjem ob novem letu. Vlada ni smatrala za potrebno, predložiti bosanskomu saboru tozadevno predlogo. Iz vsega vladnega postopanja se jasno razvidi, da se bosanskega sabora ne smatra za kompetentnega v skupnih zadevah in sicer niti v takih, ki se opravljajo po skupnih načelih. Za ravnatelja je bil imenovan dr. Karel Monschein, tainik pri dunajskem poštohranilničnem uradu, torej mož, ki ne pozna deželnih jezikov in ki tudi ne pozna razmer v deželi. S poštima hranilnicama obeh državnih polovic bo poštna hranilnica v medsebojnem nakazilnem prometu.

v Magjarske julijanske šole na Hrvaškem in Slavoniji. Glasom letošnjega poročila društva »Julian« je vzdrževalo to letos na Hrvaškem in v Slavoniji 33 magjarskih šol, koje je obiskovalo 4859 »madžarskih« otrok, za 38 več kot lani.

Loterijske številke.

Trst, 21. nov. 1910:	11	30	68	44	26
Linc, „ „ „	36	17	47	56	57

Učitelja-suplenta

na štirirazredni slovenski ljudski šoli se sprejme s 1. decembrom t. l. — Ponudbe na upravnništvo našega lista. 632 1

Kleparska dela

kakor tudi uvajanje vodovoda, plina, strelovoda, hišnih brzojavov, telefonov itd. sprejemam in iste izvršim točno in hitro.

Ig. Zalokar, klepar v Brežicah.

631 3-1

amo ristne z zvezdno znamko

Pristne ruske galoše

„zvezdna znamka“

so najboljše. Tovarna „Prowodnik“ Riga, jamči za trpežnost.

Dobiva se v vseh tovrstnih trgovinah.

575 10-4

297 — 35

Šubičeva slika

Franceta Prešerna
ter Groharjev

∴ Primož Trubar ∴

v okvirju ali brez okvirja se dobita v Zvezni trgovini v Celju. Velika zaloga najrazličnejših svetih in modernih slik. Portreti slavnih pisateljev, muzikov itd. Ceniki na zahtevo franko.